

Årsrapport 2022

Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)

Landstingshuset i Stockholm AB

Årsrapport 2022
Landstingshuset i Stockholm AB

Revisorerna i revisorsgrupp I beslutade vid sitt möte den 2023-04-18 överlämna rapporten till styrelsen för Landstingshuset i Stockholm AB för yttrande senast 2023-08-31.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Kenneth Strömberg
ordförande

Karelia Pagan
sekreterare

Sammanfattning – Landstingshuset i Stockholm AB

I den årliga revisionen av Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) prövas och bedöms om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig samt om räkenskaperna är rättvisande.

Bedömning för år 2022

	Tillräcklig	Inte helt tillräcklig	Otillräcklig
Intern styrning och kontroll	X		
	Rättvisande	Inte rättvisande	
Räkenskaper	X		

Ekonomiskt resultat

Styrelsens ekonomi har endast indirekt påverkats av coronapandemin. LISAB:s ekonomiska utfall styrs, som moderbolag, av resultaten i dotterbolagen. Coronarelaterade merkostnader i dotterbolagen har kompensrats genom ersättning från Region Stockholm.

Det ekonomiska resultatet för LISAB, före bokslutsdispositioner och skatt, uppgår till -199,6 mnkr medan fullmäktiges resultatkrav uppgår till -18 mnkr. Budgetavvikelsen beror på att bolaget gjort nedskrivningar av värden på aktierna i dotterbolagen.

LISAB har under 2022 erhållit 400 mnkr i aktieägartillskott från regionfullmäktige. Dotterbolaget Film Stockholm AB har under året avropat och erhållit ägartillskott på 0,2 mnkr från LISAB.

För LISAB gör revisionen ingen bedömning av om det ekonomiska resultatet har uppnåtts, eftersom styrelsen endast indirekt har möjlighet att påverka detta.

Intern styrning och kontroll

Revisionen bedömer att styrelsen bör säkerställa en rutin så att utvärderingen av vd:s och styrelsens arbete genomförs årligen.

Den interna styrningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara tillräcklig.

Räkenskaper

Årsbokslutet är i allt väsentligt upprättat enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Innehåll

1	Årlig granskning	1
2	Ekonomiskt resultat	2
2.1	Ekonomiskt resultat	2
3	Intern styrning och kontroll	3
3.1	Uppdrag från fullmäktige	3
3.2	Styrelsens utvärdering	3
3.3	Ägardialoger	4
3.4	Risکانالys och intern kontrollplan	4
3.5	Kapitaltäckningsgarantier/aktieägartillskott	4
4	Räkenskaper	5
4.1	Koncernföretagen i Landstingshuset i Stockholm AB	5
4.2	Auktoriserade revisorns bedömning	5
Bilaga 1	Sammanställning och uppföljning av rekommendationer till styrelsen	
Bilaga 2	Bedömningsmål och bedömningskriterier	

1 Årlig granskning

I den årliga revisionen av Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) prövas och bedöms om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Styrelsen för LISAB ansvarar enligt de specifika ägardirektiven¹ för uppföljning av att dotterbolagens och dotterdotterbolagens bolagsordningar samt ägarens generella och specifika ägardirektiv efterlevs. Bolaget ska också som moderbolag bidra till strategisk samordning och utveckling av dotterbolagens verksamhet.

Bolaget ska vidare, inom ramen för regionfullmäktiges riktlinjer, fatta för dotterbolagen och helägda dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott. Bolaget ska också, inom ramen för regionfullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag och dotterdotterbolag.

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, regionens regler och anvisningar samt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupperna och revisorskollegiet.

I granskningen har lekmannarevisorerna biträttats av regionens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Kristina Brismark m.fl. vid revisionskontoret. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt ABL 9 kap under ledning av auktoriserad revisor Eva Yng m.fl. vid BDO Mälardalen AB.

Den auktoriserade revisorn granskar räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Den interna styrningen och kontrollen granskas gemensamt av lekmannarevisorerna och den auktoriserade revisorn.

Under granskningsåret har ömsesidig information och samverkan skett mellan bolagets lekmannarevisorer och dess auktoriserade revisor.

Ett utkast av årsrapporten har stämts av med bolagsledningen och den auktoriserade revisorn.

¹ Del av fullmäktiges budget 2022 RS 2020-0775

2 Ekonomiskt resultat

För LISAB gör revisionen ingen bedömning av om det ekonomiska resultatkravet har uppnåtts eftersom styrelsen endast indirekt har möjlighet att påverka detta.

2.1 Ekonomiskt resultat

	Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Resultaträkning (mnkr)			
Verksamhetens kostnader	- 1,2	-0,9	-0,9
Verksamhetens rörelseresultat	1,2	-0,9	-0,9
Finansnetto	-16,8	-1,7	-7,0
Nedskrivning/återföring av aktier i dotterbolag	0	-197,0	31,7
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-18,0	-199,6	23,8
Koncernbidrag		-212,7	-382,5
Resultat efter bokslutsdispositioner och skatt		-412,3	-358,7
Balansomslutning (mnkr)	-	2 764	2 540
Årsarbetare (antal)	0	0	0

2.1.1 Resultat 2022

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till -199,6 vilket är 181,6 mnkr lägre än budgeterat resultatkrav. Den negativa avvikelsen förklaras av nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterbolagen, till följd av negativa resultat för Södersjukhuset AB, Danderyds sjukhus AB och Södertälje sjukhus AB. Justerat för nedskrivning/återföring av aktier i dotterbolagen uppgår resultatet före bokslutsdispositioner och skatt till -2,6 mnkr, vilket är 15,4 mnkr högre än budgeterat.

Eftersom LISAB:s ekonomiska utfall, som moderbolag, styrs av resultaten i dotterbolagen har ekonomin endast indirekt påverkats av coronapandemin. Coronarelaterade merkostnader i dotterbolagen har kompenserats genom ersättning från Region Stockholm.

Moderbolaget har lämnat 212,7 mnkr i koncernbidrag till dotterbolagen för att utjämna det skattemässiga resultatet i koncernen.

Angående aktieägartillskott, se avsnitt 3.5.

Verksamhetsberättelsen redogör för de ingående dotterbolagens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Revisionens granskning av respektive

bolags verksamhetsberättelse och årsredovisning framgår i respektive årsrapport.

3 Intern styrning och kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur styrelsen och vd tar ansvar för att det finns en intern styrning och kontroll som leder till måluppfyllelse och regel efterlevnad. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3. Granskningen har genomförts av revisionskontoret och auktoriserad revisor.

3.1 Uppdrag från fullmäktige

LISAB har i budget 2022 erhållit uppdrag att under 2022 utreda synergimöjligheter i den egenägda vårdproduktionen och föreslå åtgärder för att bättre använda tillgängliga resurser över tid. I LISAB:s delårsrapport kommenterades uppdraget med beskrivning av olika gemensamma insatser som genomförts. Verksamhetsberättelsen för 2022 innehåller i princip samma information. Någon analys och utvärdering av arbetet under 2022 utifrån fullmäktiges uppdrag att utreda synergimöjligheter och föreslå åtgärder framgår inte. Uppdraget till LISAB har genom fullmäktiges budgetbeslut för 2023 återkallats.² Se vidare revisionens årsrapport för regionstyrelsen 2022.³

3.2 Styrelsens utvärdering

Under 2021 har sju styrelsemöten genomförts.

Enligt fullmäktiges ägarpolicy, och styrelsens arbetsordning, ska styrelsen årligen utvärdera sitt eget och den verkställande direktörens arbete. Det framgick av föregående års granskning att en utvärdering gjordes under 2021, men revisionen pekade på att detta bör framgå i styrelsens protokoll. Revisionen konstaterar att det inte finns någon notering i styrelsens protokoll om utvärdering skett under 2022. Enligt uppgift har ingen sådan genomförts under 2022.

Bedömning

Revisionen konstaterar att den årliga utvärderingen av vd:s och styrelsens arbete inte har genomförts under 2022. Revisionen bedömer att styrelsen behöver säkerställa en rutin så att detta görs årligen.

Rekommendation:

- LISAB:s styrelse bör säkerställa en rutin så att den årliga utvärderingen av vd:s och styrelsens arbete genomförs varje år.

² I enlighet med Bilaga 4 i Region Stockholms Budget 2023 (RS 2022-0723).

³ Regionrevisorerna, årsrapport regionstyrelsen 2022

3.3 Ägardialoger

LISAB:s ägardirektiv har inför 2022 ändrats så att det inte längre finns en skrivning om att bolaget *ansvarar* för ägarstyrning. Fullmäktiges styrdokument Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper är dock oförändrade jämfört med 2021.⁴ Av dokumentet framgår att en löpande dialog mellan dels presidiet i LISAB och dess verkställande direktör, dels ledningen (ordförande och verkställande direktör) för respektive bolag ska ske minst en gång per år och att ägardialogen ska redovisas till LISAB.

Av styrelsens protokoll framgår att det under året har hållits 14 ägardialoger. Minnesanteckningar från dialogerna finns diarieförda.

3.4 Riskanalys och intern kontrollplan

Styrelsen har fastställt en för året aktuell plan för intern kontroll. Planen lyfter som tidigare år fram risken *Stärkt ägarstyrning i LISAB över sina koncernbolag*. Det framgår av planen att risken hanteras genom att ägardialoger genomförs och protokoll diarieförs. Revisionen har tidigare rekommenderat styrelsen att säkerställa att information och minnesanteckningar från ägardialoger diarieförs samt anmäls och protokollförs vid styrelsens sammanträden. I delårsrapporten 2022 bedömde revisionen rekommendationen som åtgärdad. I LISAB:s årsuppföljning av internkontrollplanen redovisas en uppföljande kontroll av hanteringen.

I årsuppföljningen av internkontrollplanen redovisas också att dotterbolagens protokoll från årsstämmor är kontrollerade så att de innehåller beslut om att fastställa ägardirektiven från Region Stockholm. Detta mot bakgrund av en tidigare skrivning från revisionen att sådant beslut saknats.

3.5 Kapitaltäckningsgarantier/aktieägartillskott

I syfte att undvika kapitalbrist i dotterbolagen beslutade fullmäktige i maj att utfärda en kapitaltäckningsgaranti till LISAB på maximalt 1 mdkr⁵. Samtidigt godkände fullmäktige att LISAB i sin tur utfärdar kapitaltäckningsgaranti till ingående dotterbolag. Dotterbolagen i LISAB, liksom moderbolaget, ska följa aktiebolagslagens regler om skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning vid kapitalbrist. Syftet med beslutet om kapitaltäckningsgaranti är att undvika att en sådan ekonomisk situation inträffar.

LISAB har under 2022 erhållit 400 mnkr i aktieägartillskott för att täcka de negativa resultaten i LISAB-koncernens bolag. Dotterbolaget Film Stockholm AB har under året avropat och erhållit ägartillskott på 0,2 mnkr från LISAB.

⁴ Regionfullmäktige 2020-11-17, RS 2020-0742

⁵ RS 2022-0062

Dotterbolaget Ambulanssjukvården i Storstockholm har under året återbetalat tidigare utbetalt villkorat aktieägartillskott till LISAB med 6,5 mnkr. Dotterbolaget Folk tandvården i Stockholms län AB har återbetalat 123,5 mnkr.

4 Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 2.

Granskningen av räkenskaperna har genomförts av den auktoriserade revisorn.

4.1 Koncernföretagen i Landstingshuset i Stockholm AB

Koncernen består av elva helägda aktiva dotterbolag och ett vilande dotterbolag, Huddinge Universitetssjukhus AB. Vidare finns ett aktivt dotterdotterbolag och ett antal vilande dotterdotterbolag samt ett intressebolag, BB Stockholm AB, samägt av Region Stockholm, (49 procent) via Danderyds sjukhus AB och Aleris Healthcare AB (51 procent).

Nedan är koncernens elva helägda aktiva dotterbolag:

- Södersjukhuset AB
- Danderyds Sjukhus AB
- Södertälje Sjukhus AB
- S:t Eriks Ögonsjukhus AB
- Folk tandvården Stockholms län AB
- Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
- Tobiasregistret AB
- MediCarrier AB
- Locum AB (med dotterbolaget Terreno AB)
- AB Stockholm Läns Landstings Internfinans
- Film Stockholm AB

Verksamheten i dotterbolaget AB Stockholm Läns Landstings Internfinans har från och med den 1 januari 2023 överförs till regionstyrelsen.⁶

4.2 Auktoriserade revisorns bedömning

Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Räkenskaperna bedöms av den auktoriserade revisorn vara rättvisande.

⁶ LISAB har i fullmäktiges budget 2023 fått i uppdrag att avveckla dotterbolaget AB Stockholms Läns Landstings Internfinans genom fusion.

Vad gör regionrevisorerna?

Regionrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av regionens nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten. Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på www.sll.se. Det går även att prenumerera på regionrevisorernas nyhetsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se.

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se
Hemsida: www.regionstockholm.se
Org.nr: 232100-0016

Regionrevisorerna

Rekommendationer till styrelse – ÅR 2022

Landstingshuset i Stockholm AB

Övrigt

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
98191 Från rapport 2022 Årsrapport	LISAB:s styrelse bör säkerställa en rutin så att den årliga utvärderingen av vd:s och styrelsens arbete genomförs varje år.	–	

Regionrevisorerna

BEDÖMNINGSMÅL OCH BEDÖMNINGS- KRITERIER

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges finansiella mål (resultatkrav) och följt fullmäktiges ekonomiska riktlinjer.
2. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål för verksamheten och genomfört tilldelade uppdrag.
3. Nämnden/styrelsen har i övrigt bedrivit verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.
4. Nämndens/styrelsens verksamhet har bedrivits i enlighet med för verksamheten gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömningskriterier:

Tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelse kan förekomma.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Otillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till en eller fler av nedanstående ansvarsprövningsgrunder¹:

- *Bristande måluppfyllelse – verksamhet*

¹ God revisionsred 2018

Regionrevisorerna

- *Bristande måluppfyllelse – ekonomi*
- *Ohörsamhet/obstruktion*
- *Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning*

Intern styrning och kontroll

Nämnden/styrelsen ansvarar för att det finns en intern styrning och kontroll som med rimlig grad av säkerhet leder till måluppfyllelse, effektiv verksamhet och regelefterlevnad. Nämnden/styrelsen har säkerställt systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
2. Nämnden/styrelsen har i budget/verksamhetsplan fastställt ekonomiska och verksamhetsmässiga mål i linje med fullmäktiges mål och övriga uppdrag. Målen är mätbara/uppföljningsbara.
3. Nämnden/styrelsen har riktlinjer och rutiner för väsentliga områden för att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs.
4. Nämnden/styrelsen har genomfört en riskanalys som identifierar, värderar och prioriterar väsentliga risker. Nämnden/ styrelsen har i en plan för intern kontroll, i enlighet med regionens fastställda regelverk, fastställt vilka åtgärder/ kontroller som ska hantera prioriterade risker.
5. Nämnden/styrelsen följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
6. Nämnden/styrelsen har ett informations- och kommunikationssystem som stödjer styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
7. Nämndens/styrelsens rapportering ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
8. Nämnden/styrelsen har säkerställt en tillräcklig beredning av ärenden.

9. Nämnd/styrelse har fattat beslut med stöd i reglemente, delegation eller i uppdrag från fullmäktige.

Bedömningskriterier

Tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelser kan förekomma.

Inte helt tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Otillräcklig

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som försvårar styrning, ledning, uppföljning och kontroll som därför måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till en eller fler av nedanstående ansvarsprövningsgrunder²:

- *Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet*
- *Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi*
- *Otillräcklig beredning av ärenden*
- *Obehörigt beslutsfattande*

Räkenskaper

Nämndens/styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning och kan ligga till grund för styrning, ledning, uppföljning och kontroll av den verksamhet som bedrivs.

Bedömningsmål:

1. Nämndens/styrelsens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt landstingets regler och anvisningar.
2. Nämndens/styrelsens delårsrapport och årsbokslut/årsredovisning ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

² God revisions sed 2018

Bedömningskriterier:**Rättvisande**

Räkenskaperna uppfyller i allt väsentligt bedömningsmålen. Avvikelse kan förekomma. Eventuella värderings-, klassificerings- och/eller upplysningsfel är inte av sådan karaktär att de väsentligen påverkar bilden av nämndens/styrelsens resultat och ställning.

Inte rättvisande

Räkenskaperna innehåller väsentliga avvikelser eller allvarliga brister i förhållande till bedömningsmålen och ger inte en rättvisande bild av resultat och ställning.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna innebär att frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet bör prövas och ska kunna kopplas till ansvarsprövningsgrunden³ ej rättvisande redovisning.

³ God revisionsred 2018